

Folkets Hus i Sandvika.

Folkets Hus i Sandvika ble reist av Hamang Papirarbeiderforening med støtte fra bedriftsledelsen og innviet 2. juledag 1915.

Hamang Papirarbeiderforening, stiftet i 1908, kort tid etter at Hamang Papirfabrikk sto ferdig i 1907, utviklet seg gjennom årene til Bærums største og mest aktive fagforening. Den hadde da også mange å ta av; etter få år var papirfabrikken Sandvikas største arbeidsplass. I 1911 kjøpte arbeiderforeningene i Sandvika en tomt av Løkke gård for kr. 2000. Tomten lå i Skytterdalen. Der bygde de Folkets Hus som sto klart i 1915.

Bygningen er bygget som forsamlingslokale for arbeiderbevegelsen i Bærum og den ble da også arbeiderbevegelsens nye sentrum, bla med store politiske møter i regi av Bærum Faglig Samorganisasjon. Det var særlig stor oppslutning om 1. mai-arrangementene i Sandvika i mellomkrigsårene og papirfabrikkarbeiderne på Hamang sto sentralt i arrangementene. Arbeidsledigheten i Bærum var på sitt høyeste i 1926 da om lag 7% av yrkesbefolkningen ble registret uten jobb. Ledigheten sank etter hver som økonomien bedret seg i andre halvdel av 1930-tallet. I 1939 var Hamang papirfabrikk på sitt største, med 270 ansatte.

Men Folkets Hus var ikke bare et forsamlingslokale for møtevirksomhet. Like aktivt var den i bruk som teater- og revyscene. Tegningen fra 1915 som fortsatt finnes i Bærums bygningsarkiv viser at straks innenfor inngangsdørene ble tegnet inn et billettkontor.

Glanstiden var i mellomkrigstida og de første årene etter krigen, med møter, foredrag, revyer og sang- og musikkøvelser, samt danseskole og juletreffester.

Sandvika Folkets Hus eies i dag av Bærum Arbeiderparti og fem fagforeninger. Bærum Arbeiderparti har i mange år hatt sin lokale 1. mai frokost i dette huset og sentrale møter foregår fortsatt her. I nyere tid har det også vært holdt hittegoodsauksjoner, og bygningen har helt nylig også vært brukt som rettslokale.

Bærum kommune var en gang en av landets ledende industrikommuner, og dette er Hamangområdet med bl.a. Folkets Hus stadig et levende eksempel på. Det er viktig å bevare dette unike bygningsmiljøet så historien ikke går tapt for kommende generasjoner.

Folkets Hus inngår i et prioritert kulturmiljø jf. Kommunedelplan for kulturminner og kulturmiljøer 2010-2020, vedtatt av kommunestyret 24.03.2010. I rapporten Kulturminner i Sandvika 2005 er disse kulturmiljøene nærmere beskrevet, bl.a. Folkets Hus som et viktig kulturminne knyttet til Hamang Papirfabrikk.

Kilder:

Lokalhistoriewiki.no

Asker og Bærum-leksikon

Kulturminner i Sandvika

Budstikka

Bærum bygningshistoriske arkiv

SEFRAK-registrering